

—8 éves
szebbet
et akar
bályai-
rimek-
László
alóban
ontagh
bármí
bbbször
sed jól-
t, s ha
fogom
t. Ugy
h. Tul-
ványod
Samu.
zivesen
redetije
Rubens
Magam
en még
vü lett
n láto-
de az
hol for-
meg —
k meg,
nekem
az elő-
sztetek
A csán-
szönöt-
csatolt
a elfer-
anni, (a
rel ke-
ügyét
eztelni
selypes
szive-
külde-
egyen-
ól nem

re ada-
rt. 20
rt. 32
sszeg a
an mu-

s ada-
csi.

épület.
ulat.

FŐVÁROSI MAJÁLIS. (Lásd a 346. lapon.)

XXIV. kötet, 22. szám.

Ára negyedévre 1 frt 40 kr.
Megjelen hetenkint egyszer, 16 oldalon.

1883. június 3-án.

K I T A S Z I T V A.

— Elbeszélés. —

(Folytatás.)

Ez hát Károly, ha ugyanezt gondolta, akkor szintén látott és tud mindent. Csakugyan tudja-e? Ezzel tisztába kell jönnöm.

— Kedves Károlyom, mi eddig olyan őszinték voltunk egymás iránt, mint igaz jó barátok közt illik. Én most sem akarok titkolózni. Mondd . . . aludtál ez éjjel a mikor kint az udvaron jártak és beszéltek?

— Nem aludtam.

— És láttad . . . ?

— Mindent láttam.

— Meg is értetted?

— Meg. Az a sok drága portéka, melyet a két idegen ember hozott, az . . . no, hát én kimondom, az l o p o t t portéka és atyád rejtegeti. Aztán hallottam azt is, mikor az egyik elbeszélte, mint kell vigyáznok, mert a rendőrség nyomukban van és könnyen börtönbe juthatnak mindnyájan.

— No's hát ebből magad is beláthatod, hogy nem lesz jó itt maradnod.

— Neked sem lesz az jobb egy csöppel sem.

— Az más. Én nem mehetek el. De téged nem azért hoztalak magammal, hogy bajba keverjelek. Mikor megindultunk, azt hittem, hogy mindketten boldogok leszünk . . . a jó Dorka anyó azt beszélt, hogy engem drága uri ruhában találtak kicsi koromban, hogy szüleim bizonyosan előkelő, gazdag emberek . . . azt hittem, majd együtt fogunk tanulni, szüleim gondoskodni fognak rólad, hű barátomról. De hát ez mind másképp lett . . .

szép reményeim elmultak, mint valami álom . . . mindennek vége! El kell menned innen.

— Már mondtam, ugy nem megyek. Hallgass meg, kedves Gáborom. Én elki-sértelek ide, az igaz; én magam is azt hittem, gazdag, előkelő szülőkre találsz. De talán emlékszel, hogy én nem nagyon örültem, mikor ezt megtudtam. Annak persze örültem, hogy te boldog leszel, de azon busultam, hogy alkalmasint el kell majd válnunk egymástól. Mert arra gondoltam, hogy előkelő szüleid bizony nem fognak veled együtt engem is befogadni. De azért elki-sértelek, mert magam akartam látni, hogy hát mi is lett belőled igazán; aztán ha láttam volna, hogy nincs rá szükséged, hát szépen visszatértem volna haza vándor-muzsikusnak. De hát nem úgy történt, a mint reméltük. Nem vagy gazdag, nem vagy boldog . . . meglehet, hogy még szükséged lehet egy igazi hű pajtásra. Te magad mellé vettél, mikor én Budapesten elhagyottan, éhezve nem tudtam mihez fogni; no's hát én nem hagylak el.

Megöleltem a derék fiút, de azért mégsem tágitottam.

— Lásd, mondtam, már csak azért is el kell menned, hogy fölkeresd Péter bácsit, Lizikét, Dorka anyót és elmond nekik, miért nem válthatom be azt a sok szép ígéretet, melyet nekik tettem. Még van egy kis pénzünk, az mind a tied lesz, utiköltségre.

— Oh, azért nem szükség elmennem. Tudsz te írni, írhatok nekik levelet.

— Igen, de hát arra is kell gondolni, hogy szüleim szegények . . .

— Én nem leszek terhökre, ne félj. Ilyen nagy városban, mint ez, megkeresek én hegedümmel mindennap egy pár krajczárt. Nem is azért küldözgatsz te, valld meg, hanem mert félsz, hogy a rosz példa utoljára is rám ragad s tolvaj lesz belőlem.

— Oh, Károly! Ne mondj ilyen borzasztó dolgokat! kiáltám késégbeesve.

— Már benne vagyunk, hát mondjuk ki. És ha te féltesz engem, no hát én is féltelek téged és a jó Dorka néni, a derék, becsületes Péter bácsi szintén féltene. Azért hát azt mondom: szedődjünk össze és szókjünk meg, vissza Magyarországra, Péter bácsihoz.

— Az lehetetlen. Te elmehetsz, de én köteles vagyok itt maradni szüleimnél. Akárhogy van is a dolog, ők szüleim.

— Szüleid! kiáltá Károly indulatosan. Az az orgazda volna a te atyád, az a részeges asszony az édes anyád!

Fölugrottam s hevesen mondtam:

— Ne beszélj így, ezt nem engedem! Ők szüleim s nekem kötelességem őket szeretni, nekik engedelmeskedni.

— Persze, kötelességed volna, ha szüleid volnának. De én azt mondom, hogy nem szüleid.

— Ugyan Károly, mit beszélsz! Mintha nem hallottad volna, mikor atyám elmondta az egész történetet, miként vesztettek el engemet.

— Hallottam . . . de hát abból csak azt látom, hogy nekik is elveszett egy fiok.

— Igen, de az az ember, a ki engem elrabolt, pontosan megmondta, hol hagyta el az elrabolt gyermeket és ott engemet találtak.

— Találhattak ott máskor is valami elhagyott gyermeket.

— Eh, ez esztelen beszéd. Az nem történhetett kétszer olyan egészen egyformán.

— No, ha nem történhetett, hát akkor én nem is hiszek egy szót sem a te apád beszédéből, vagy legalább azt nem hiszem, hogy te az ő fia vagy. Persze, én azt nem tudom olyan jól kimagyarázni, hogy miért nem hiszem; de a mit én itt látok, hallok, az mind bizonyítja, hogy igazam van. Hiszen csak rád kell nézni, azután meg erre a familiára. Egy mákszemnyit sem hasonlítasz sem apádra, sem testvéreidre, azok pedig egymás közt mind olyan hasonlóak, hogy össze lehetne őket téveszteni. Aztán mindnyájan szőkék, mintha csepüből volna a hajuk, neked meg fekete a hajad, az arcod, szemed, termeted egészen más. Hát én bizony nem hiszem, hogy te ennek a Müllernek a fia vagy. Nem bánom, ne vess rajta, de azért mégsem hiszen és tudom, a jó Dorka anyó sem hinné. Hiszen hányszor mondta, hogy a ruhácskák, melyekben téged hajdan találtak, igen drágák és finomak voltak, azért tartott téged gazdag szülők fiának. No már szeretném tudni, hogy olyan szegény emberek, mint ez a te mostani apád és anyád, mikép öltöztethetnék kis gyermeköket finom drága ruhákba?

Hallgattam, nem tudtam felelni Károly szavaira; ő pedig így szólt tovább:

— Legjobb volna, ha irnál Dorka anyónak s megkérnéd, írja le neked pontosan, milyen volt az a ruha, melyben hajdan találtak. Majd aztán ügyesen kér-

dezni fogjuk azt a te atyádat, s meglátjuk, tud-e valamit. Hátha kisül valami? Addig szépen csöndesen viseljük magunkat, én pedig itt maradok melletted, akár akarod, akár nem. Meglehet hogy hasznodra lehetek és meghálálhatom, hogy magadhoz vettél, mikor már majd éhen haltam.

Könyezve öleltem meg nemes szivű barátomat, aztán visszatértünk a házba. Sokáig oda voltunk, atyám ezalatt hazatért; de senki sem vont kérdőre, hol jártunk, mit csináltunk. Ebéd után azonban atyám odaszólt hozzánk, hogy beszélni akar velünk.

— Mondjátok csak, hát tulajdonképpen miből is éltetek ti eddig?

Elbeszéltem vándorkomediás életünket.

— És soha sem éheztek? Mindig volt kenyeretek, hajlékotok?

— Oh, néha még meg is takarítottunk, egy kis pénzt, szólt Károly.

— És ez a Káplár kutya csakugyan olyan ügyes és tanulékony? Hadd lássuk, produkáljátok mindnyájan, ki mit tud.

Károly hegedült, én daloltam, aztán Káplárral együtt eljátszottunk egy kis komediát s Káplárnak produkálnia kellett mindenféle mesterségeit.

— De hiszen ez a kutya valóságos kincs! mondá atyám.

— Meghiszem azt, felelém elégedetten. Csak egyszer-kétszer kell neki valamit mutatni, már meg tudja csinálni.

Atyám valamit sugott anyám fülébe aki sajtáságosan mosolygott és fejét bólingatá.

— Jó lesz, meglehet próbálni, mondá.

Hogy mi lesz jó, nem tudhattam s atyám aztán így szólt:

— No's, ha már így van a dolog, fiuk, hát mondok nektek valamit. De előbb tudnom kell, valjon Károly kész volna-e itt maradni nálunk?

Károlyról én már jó ideje meggyőződtem, hogy nem olyan együgyű, mint eleinte hittem. Csöndes, komoly, nyugodt fiu volt, de míg külsőleg kissé ügyetlennek látszott, valósággal nagyon okosan meg tudott gondolni mindent. Most is fortélyosan felelt a kérdésre, hogy csak én értettem meg igazán. Így szólt:

— Oh, hiszen én jó barátja vagyok Gábornak. Ide jöttem vele s nem kívánok egyebet, minthogy ezentul is együtt menjünk mindehová, — akárhová.

— Nagyon jól van. Mi, amint látjátok, szegény emberek vagyunk, mindenkinek keresni kell valamiképp egy kis pénzt. Mivel ti olyan jó pajtások vagytok és értetek a muzsikáláshoz, hát együtt járhattok házról házra mint utcai muzikusok. Ilyen nagy városban ezzel szép pénzecskét lehet keresni. Káplárnak ebben nem vehetitek hasznát, tehát a kutyát majd a másik fiam fogja produkáltatni s így ő is keres pénzt.

— De Káplár csak velem tudja produkálni mesterségét, felelém élénken, mert semmiképp sem szerettem volna megválni hű kutyámtól.

— Majd hozzá szokik öcsédhez is.

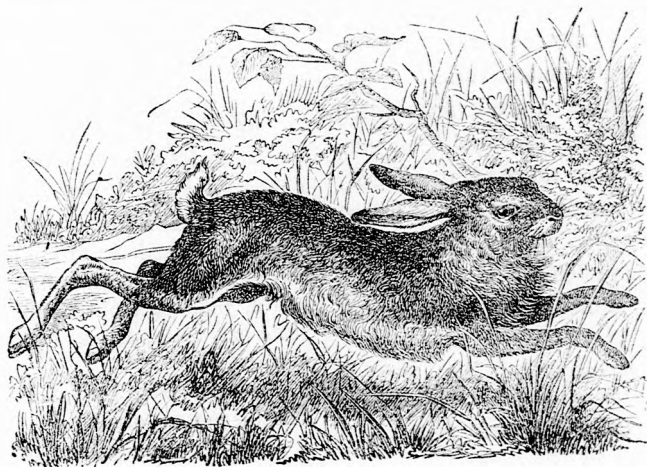
— De mi többet keresnénk, ha Káplár velünk járna. Hagyja meg nálam, édes apám!

— Elég volt a beszédből! Ugy lesz, a mint mondtam s tudjátok meg, hogy

a mit én egyszer mondtam, az ellen szólni se szabad, mert különben baj lesz. A mit parancsolok, annak meg kell történni. A heverést pedig nem szeretem, tehát mindjárt indulhattok dolgotokra.

Kimentünk s csak nehezen birtam megállani, hogy sirva ne fakadjak. Nemcsak mind szétfoszlottak szép terveim, hanem még rosszabbul vagyok, mint azelőtt, tovább kell folytatni az utczai

komédiás életet, de hü kísérom, kedves Káplárom nélkül. Hogy szüleim szegények, hogy nem lett belőlem gazdag urfi, mint hittem, abba bele nyugodtam; de régi hü kutyámtól elválni, Káplárt mások kezére hagyni, ez nagyon bántott, s fájt, hogy atyám mindjárt első kívánságomat oly keményen megtagadta. A mint kimentünk, Káplár szokása szerint utánam szök- kent; de atyám nyakon ragadta és durván

... NYULACSKA FUTOTT. (Lásd a 343. lapon.)

visszalökte. A szegény hü állat meglepetve bámult, vinnyogott s én könyezve siettem ki.

Károly is nagyon komoly volt s mikor az udvarra értünk, így szólt:

— No's, hát ez nem azt bizonyítja-e, hogy igazam volt? Már én nem hiszem, hogy egy apa így bánják fiával, a kit tizenhárom év mulva talált meg. Azt mondom, Gábor, irj mentül előbb Dorka anyónak.

De én erre nem igen hajlottam. Bár Károly szavai megzavartak, nem akartam

binni. Éreztem, mily csuf bűn volna az, hogy mert szüleimet nem olyanoknak találtam, amint én azt bolondos fővel előre kiterveztem, hát mindjárt azt higgyem hogy nem is a szüleim.

— Nem, nem Károly, hagyjuk azt ne is beszélj róla. Menjünk pénzt keresni.

És megindultunk. E naptól fogva lettünk utczai muzsikások, a kiket olyan nagy városban félig-meddig koldusoknak néznek. Minden reggel neki indul- tunk a városnak s bolyongtunk estig,

délre egy-darab kenyeret vásárolva magunknak. A mit egész nap megkerestünk, este hűségesen átadtuk atyámnak. Ha kevés pénzt hoztunk, haragosan ránk mordult, de nem dicsért meg, ha olykor-olykor szerencsésebbek voltunk és többet hoztunk.

Szegény Kápláromat csak esténként láttam. A hü állat mindig nagyon megörült, mikor megpillantott; rendesen lompos, sáros volt, bár minden este újra letisztogattam. Hogy mit csinálnak vele testvéreim, hiába kérdeztem, nem feleltek. Ha Káplár beszélni tudott volna!

Hetek, hónapok multak így s a téli időben sokszor keserves volt egész nap az utcán énekelni, muzsikálni. Károly néha-néha újra említé, hogy írjunk Dorka anyónak; én mindig megtagadtam, mire ő vállát vonogatva felelé:

— Jól van; minél később teszed, annál rosszabb.

(Folytatása következik.)

Tavaszi est a Kárpátokban.

(Képpel a 344.—345. lapokon.)

ESTE van már, a kis madár
Keresi a fészket,
A Kárpátok oldalában
Juhnyáj legelészget.

Hegyek csúcsa, mint az oltár
Ég a bucsu-fényben,
Arany szélű bárány felhők
Uszkálnak az égen.

Midőn a hegy legcsúcsain
A bucsu fény játszik,
Elszédnek lassan-lassan,
Már nyomuk se látszik.

De ezeket itten alant

A zöld hegyi réten

A kis Janó füttye össze

Terelgeti szépen.

Gyapadók, gyapjasodik

A juhászok nyája,

Hogyme? — mikor égi áldás

Háramlott reája!

Lapaj bácsi, a vén juhász

Igy szól kis fiához:

»Esti harang cseng a völgyben,

Kis fiam, imádkozz!«

AZ ÁLLATOK GONDOLKODÁSÁRÓL.

— Természetrizai csevegés. —

(Képpel.)

ZSIGA bácsi nagy vadász volt s gyakran beszélt az erdőn, mezőn szerzett tapasztalatairól, különböző állatok szokásairól, okosságáról. Elemér nagyon szeretete ezt hallgatni s egyszer azt találta kérdezni:

— De hát, kedves bácsi, tudnak az állatok is gondolkozni?

— Erről majd magad győződjél meg, felelé Zsiga bácsi. Holnap reggel majd magammal viszlek az erdőbe, mezőre. Magad talán nem sokat látnál, de én majd figyelmeztetlek.

Elemér örült a sétának s kíváncsi volt, valjon mit mutathat neki a bácsi olyat, a miből meggyőződjék, hogy az állatok tudnak gondolkozni. Másnap korán reggel talpon volt s mikor Zsiga bácsi bekopogtatott, már készen állt az indulásra.

Kellemes nyári nap volt s rövid idő alatt kijutottak a mezőre, innen pedig az erdőbe. Madárdal hangzott a lomb közül s oly kellemes volt a séta, hogy Elemér szinte megfeledkezett célukról, mikor Zsiga bácsi egyszerre karon fogta.

— Alljunk meg, mondá. Nézz oda. Nem messzire a földre mutatott s Elemér ott egy hangyabolyt pillantott meg, melyben mozgott valami. Csakugyan, egy harkály mint valami szorgalmas bányász nagy iparkodással turtkapart a hangyabolyban s már alig lát-szot ki a gödörből, de néha-néha kidugta a fejét és mintegy gyanakodva nézett föl. Elemér nem tudta, mit nézget a madár, de Zsiga bácsi látta és tudta, épen azért állt meg. A hangyaboly fölött egy fán felborzolt bóbítával ült és folyton nézte a harkály munkáját egy szajkó (közönségesen Mátyás-madárnak is hívják.) A harkály jól tudta, miért nézi a szajkó: szeretett volna odajutni a felturt hangyabolyba, hogy ő csipegesse föl a hangyatojásokat, melyeket a harkály kikapart; mivel pedig a harkály nyugodtan lakmározott tovább, a szajkó egyik ágról a másikra szökkenve mind közelebb ment és végre odaröpült a hangyabolyhoz. A harkály azonnal észrevette az ellenség közeledését és kidugta fejét a gödörből, a szajkó pedig nem habozott sokáig, hanem elszánt támadással neki rontott, hogy elűzze. De a harkály készen várta és keményen csapkodott feléje csőrével, szárnyaival. A szajkó fel-fel röppent, meg újra lecsapott, a harkály mindig készen várta és mindig visszaverte a támadást.

A szajkó végre, mintha belefáradt volna a harciba, visszatért a fára s egy kis ideig még sóvár szemekkel nézte a hangyabolyt, aztán hirtelen hangos kiáltással elröpült. Elemér, ki feszülten nézte a harcot, szintén tovább akart menni, de Zsiga bácsi megfogta és halkán mondta:

— Allj csöndesen, még nincs vége.

A harkály visszatért a hangyabolyba és folytatta a lakomát, de most már minduntalan ki-kitekintett, mintha félne valamitől. És valóban, alig pár perc mulva egész kis hadsereg tört rá: öt szajkó jött gyorsan röpülve; legelő az, a melyik már előbb is viaskodott a harkálylyal. Most

mind az öt szajkó neki rontott és a harkály rövid ellenállás után kénytelen volt elmenekülni. Erre a szajkók elfoglalták a hangyabolyt és most ők lakomáztak a hangyatojáson, csak hogy nem sokáig, mert Zsiga bácsi elővette puskáját, közéjük lött, kettőt elejtett s a többi elröpült.

— A szajkó kártékony madár, azért lőttem le, szólta aztán Zsiga bácsi. De már most, kedves öcsém, mit gondolsz arról, a mit láttál? Ugy-é, eleinte a szajkó egymaga nem bírt a harkálylyal, abba hagyta a harcot. És akkor okvetetlenül gondolkozott, mikép üzhetné el a harkályt a hangyabolyból. És nemcsak gondolkozott, hanem ki is eszelte a módját, elment pajtásaiért és ezekkel együtt térve vissza, elűzte a harkályt. Tehát a maga részéről egészen okosan és ügyesen járt el, ezt pedig nem tehette gondolkodás nélkül.

Elemér nagy érdekel nézte a történetet s megvallotta, hogy Zsiga bácsinak igaza van. A bácsi pedig így szólta tovább:

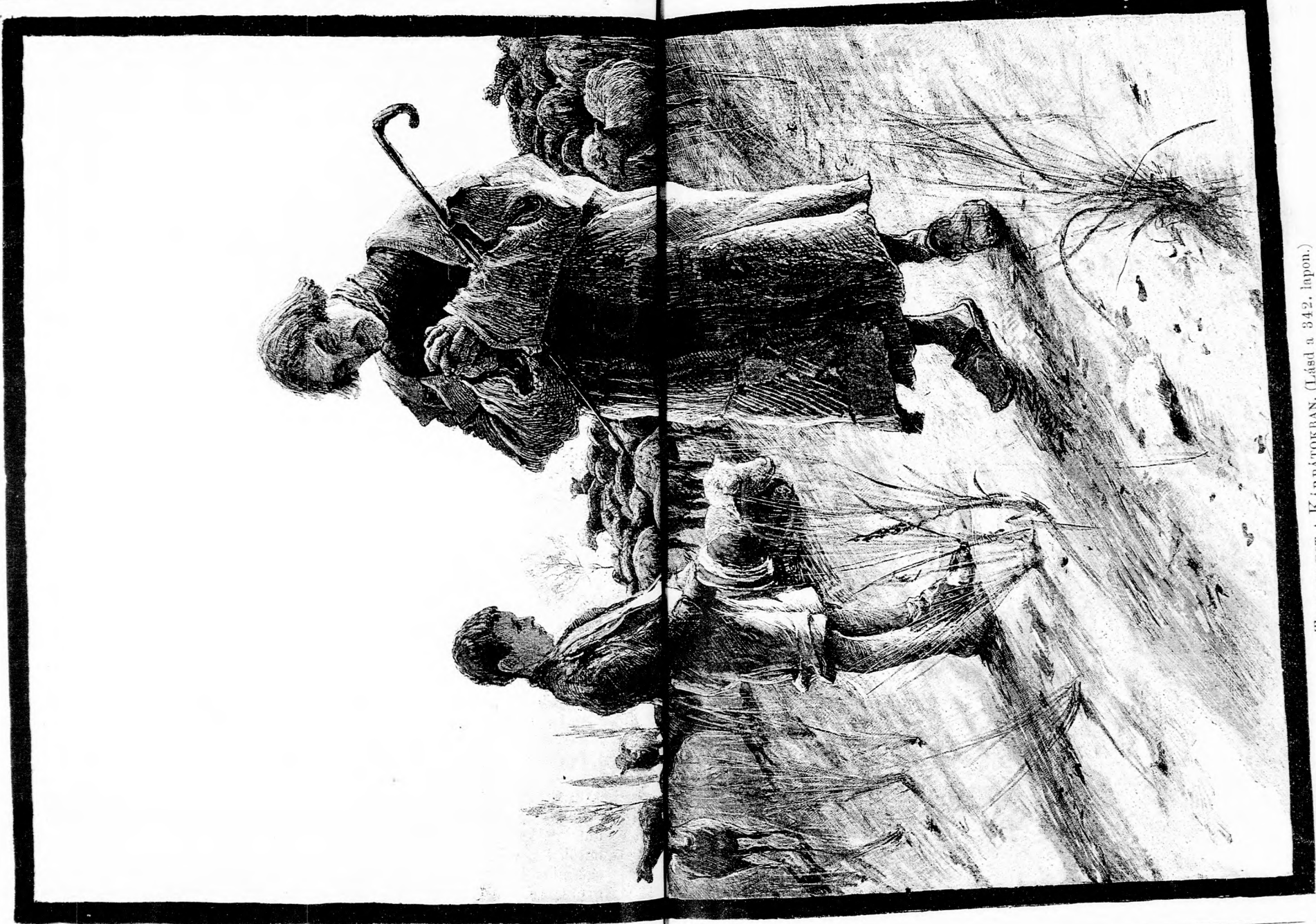
— Pedig ezek igen egyszerű madárkák, nem is tartoznak azok közé, melyek ügyességükről híresek. De épen ezeknek példája bizonyítja, hogy az állatok is gondolkoznak s csak abban van különbség, hogy az egyik jobban tud gondolkozni, fejlettebb, a másik pedig kevésbbé.

Tovább sétáltak s az erdőből kiérve nagy mezőségre jutottak, jó ideig mentek, mikor Zsiga bácsi egyszerre így szólta:

— Nézd azt a varjut ... és nézd mi van a földön.

A földön egy nyulacska futott teljes erejéből (Lásd a képet a 341. lapon.) Rög-tön lehetett látni, hogy a varju a nyulat üldözi, de bármily gyorsan röpül is, bajosan boldogul vele, mert le-lecsapott ugyan reá, de a nyulacska egy-egy nagy szökkenéssel mindig elmenekült, arra pedig a varju gyöngö, hogy karmaiba kapja a sokkal nehezebb nyulat. Ekkor a varju időnként felröppent a magasba és hangosan káromgott, mire csakhamar minden

(Folytatás a 346. lapon.)

TAVASZI EST A KÁRPÁTOKBAN. (Lásd a 342. lapon.)

(Folytatása a 343. lapon.)

felőlről jöttek elő varjuk s oldalról is, szemben is rátörtek a megrémült nyulra. Most már bizonyosan hamar elbántak volna vele; de Zsiga bácsi ekkor közéjük lőtt, amire szétrebbentek és a nyulaeska elmenekült.

— Ime láttad, szólta Zsiga bácsi, hogy ez a varju is néhány kiáltással segítséget hívott elő s a csapat aztán mint valami jól vezetett kis sereg intézte támadását. Ezt nem tennék, ha nem tudnák meggondolni, hogy így jutnak hozzá legkönnyebben a prédához.

Ezután hazafelé indultak s utközben a bácsi így szólta:

— A ki gondosan figyeli meg az állatok életét, igen gyakran észreveszi, hogy az állatok, bár kis mértékben, de gondolkoznak. Ezt sokszor nehéz megkülönböztetni egy másik tulajdonságuktól, melyet ösztönnel nevezünk. Az állat sok olyan dolgot tesz, melyet nem tanult el más állattól, sem a fiatal az öregtől, de nem is maga gondolt ki; ilyen például a fészeképítés. Minden egyes madárfaj egyformán építi fészket, pedig a fiatal madár még a világon sincs, mikor az öregek a magok fészket építették, tehát tőlük nem tanulhatta. És mert mégis tudja, s mindenütt egyformán építi, világos, hogy nem magától eszeli ki, hanem belső, titkos ösztön sugja neki, miképp csinálja.

Szelíd házi állatainknál leginkább tapasztalhatjuk a különbséget az ösztön és a gondolkodás közt; például a kutya sokszor tesz olyat, a mi nem pusztán ösztönből, hanem gondoskodásból ered. Ime itt van Káró, az én vizslám. Nagyon hű, engedelmes állat. Otthon, mint tudod, van kopó kutyám is, mely nagyon rakoncátlan. Tavaly észrevettem, hogy a két kutya gyakran eltűnik az udvarról és csak hosszú idő múlva kerül haza. Egszer épen megpillantottam őket, a mint már messze kint nyargaltak a mezőn.

Utánok mentem s tudod, mit fedeztem föl? Azt, hogy a két kutya összebeszélve s egymást támogatva a maga számára vadászgatott és szerzett jó peccenyét. A vizsla szaglászott, kutatott s csakhamar fölriasztott egy nyulat, aztán vizslák szokása szerint, megállt. A kopó ellenben üldözőbe vette a nyulat, nem sokára messze jártak, de egy idő múlva a nyul, mint rendesen tenni szokta, visszakanyarodott régi helye felé, azt gondolva, hogy ott nincs már veszedelem. De ebben csalódott, mert ekkor a még mindég ott leskelődő vizsla fölugrott a fűből s megkaparította a nyulat, csakhamar visszaérkezett a kopó is és nagy bosszuságomra széttépték a nyulat, mielőtt én oda értem. Világos ebből, hogy a két kutya jól megfontolva fogott hozzá a vadászathoz. De még azt is tudták, hogy tilos dolgot cselekedtek, mert a mint messziről füttyenttettem nekik, ijedten ott hagyták a prédát és meghunyászkodva, szeptegve kullogtak haza, mikor pedig én közeledtem, egészen földre lapulva, vinnyogva néztek rám, mintha bocsánatot akartak volna kérni. Mert vadászkutyának nem szabad magában vadra indulni. Megbünttettem őket s azóta nem vadászgatnak többé a maguk kedvére.

Fővárosi majális.

(Képpel a czimlapon.)

ITT vagyunk a zöld erdőben
Füvek, lányok.
Megerednek a játékok,
A vig tánczok.
S míg felettünk a lomb lebben,
Ugrádozunk a zöld gyepen.

Tíz órakor tej és kalács
Az uzsonnánk,
Aztán kicsi zenebandánk
Nótára ránt.
Fölperdülünk, fölpezsdülünk,
S ha kifáradtunk, leülünk.

*Jó szüleink, tanítóink
Velünk vannak,
Intenek, vagy vidám szóval
Biztatgatnak.
Egyik másik megint éhes —
Gyorsan! Ülünk az ebédhez!*

*Egy vén hársfa erős ágán
Lóg a bogrács,
Vigan lobog alatta a
Szár az forgács.
Fortyog benne jó paprikás,
Mégfőzte az öreg Dudás.*

*Óatosan leemeli,
S körül üljük,
Az osztással Czenczi néni
Megtiszteljük.
Mindenkinek kijut bőven,
Egyikünk se hal meg éhen.*

*De söt inkább — egyik másik
Ugy jóllakik,
Hogy a gyepre leterül és
Nagyot alszik.
Méh-zümmegés, zene hangja
Szép álmokba éringatja.*

*A sűrűben félre tolva
Egy-egy ágot,
Ezrivel lelünk szagos, kis
Gyöngyvirágot.
Bokrétába kötözgetjük,
Forrásvízzel öntözgetjük.*

*Egyszerre csak — ki mondaná? —
Leszállt az est.
Fiúk lányok, talpra! Messze
Van Budapest.
Alvó, serkenj álmaidból —
Sorba mind! Előre! Indulj!*

*Vig vonatunk élén zendül
A muzsika.
A ki fáradt, felülhet az
Omnibuszba.
Itt a lánczhíd . . . bal s jobbra át,
Mindenkinek jó éjszakát!*

NYÁRI KALAND.

— Kicsi beszély a kicsinyeknek. —

(Két képpel.)

ÉNIKE, kedves néni! Olyan gyönyörű idő van! szolt Mariska.

— Igen, kedves néni és mi úgy szeretnénk kísétálni a mezőre . . . kivinnők oda az ozsonnánkat is, tevé hozzá a kicsike Gizike.

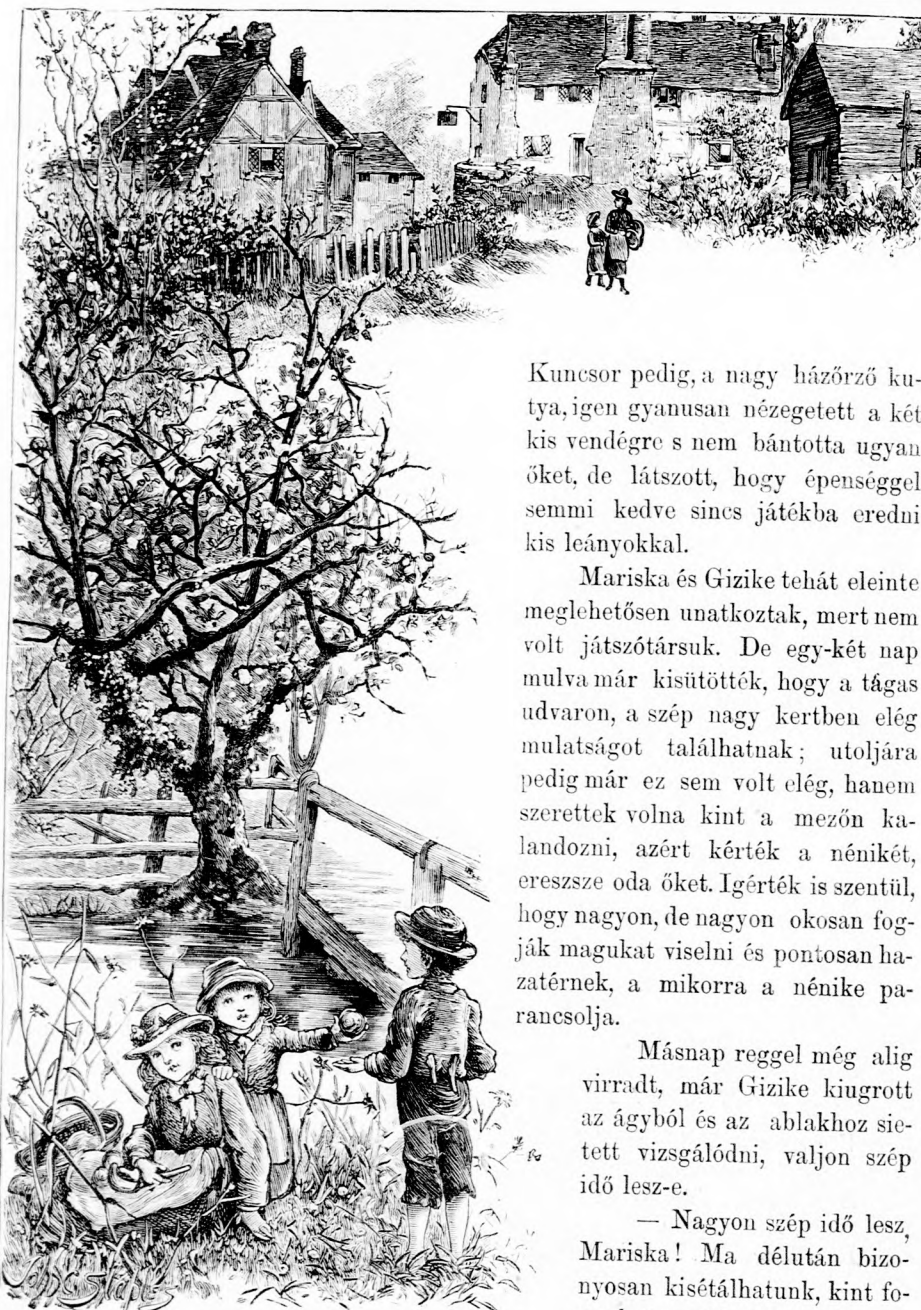
— Nem lehet kedveseim, nagyon sok a dolog, nincs kit veletek küldenem.

— Oh, hiszen elmehetnénk mi magunk is . . . tudunk mi már vigyázni magunkra, szolt Mariska büszkén.

— No's majd meglátjuk. Holnap majd itt a közeli réten fognak kaszálni, ott lesz a cselédség, tehát oda majd kimehettek, ha ígértek, hogy jól viselitek magatokat. Mert nekem holnap sem lesz rá időm, hogy veletek menjek.

— Nem is kell fáradnia kedves néni-kének. Majd az ozsonnánkat berakjuk kosárkába, aztán kísétálunk, a frissen kaszált illatos szénába heveredünk . . . Jaj de jó lesz!

Előre is nagy volt az örömük, mert ilyenféle mulatságban még soha sem volt részök. Városi leánykák voltak s most pár hétre ide jöttek a néniékhez falura, mert otthon kisebb testvérekjök olyan betegségbe esett, mely reájok is könnyen elragadhatott volna. Lujza néni szívesen is fogadta őket, csak az volt a baj, hogy nem sokat foglalkozhatott velök, mert a nagy gazdaságban reggeltől estig tömérdek dolga volt; Gazi bácsi még jókor reggel kiment a mezőre és sokszor még ebédre sem jött haza. Zsuzsánna asszony, az öreg szakácsné, örökösen haragudni látszott,

NARANCSOT IS ADOTT NEKI. (Lásd a 350. lapon.)

Kuncsor pedig, a nagy házőrző kutyája, igen gyanusan nézegetett a két kis vendégre s nem bántotta ugyan őket, de látszott, hogy épenséggel semmi kedve sincs játékba eredni kis leányokkal.

Mariska és Gizike tehát eleinte meglehetősen unatkoztak, mert nem volt játszótársuk. De egy-két nap múlva már kisütötték, hogy a tágas udvaron, a szép nagy kertben elég mulatságot találhatnak; utoljára pedig már ez sem volt elég, hanem szerettek volna kint a mezőn kalandozni, azért kérték a nénikét, ereszze oda őket. Igérték is szentül, hogy nagyon, de nagyon okosan fogják magukat viselni és pontosan hazatérnek, a mikorra a nénike parancsolja.

Másnap reggel még alig virradt, már Gizike kiugrott az ágyból és az ablakhoz sietett vizsgálgatni, vajon szép idő lesz-e.

— Nagyon szép idő lesz, Mariska! Ma délután bizonyosan kisétálhatunk, kint fogunk oszonnázni a mezőn.

— K
nem mel

— A
délután!

És r

messze v

tak, migr

Alig

akaratos

tak több

sétán jár

legették,

—
sárkába

meg ne

mezőről

mindig a

—
már nyu

szépen i

—
szólt M

nénk án

tétben k

—
szépen i

—
szólt M

nénk án

tétben k

— Kár, hogy mindjárt reggelezni is nem mehetünk oda.

— Az ám! Olyan messze van még a délután!

És mert a délután még olyan nagyon messze volt, hát újra lefeküdtek és aludtak, mignem a néni keze kizavarta őket az ágyból.

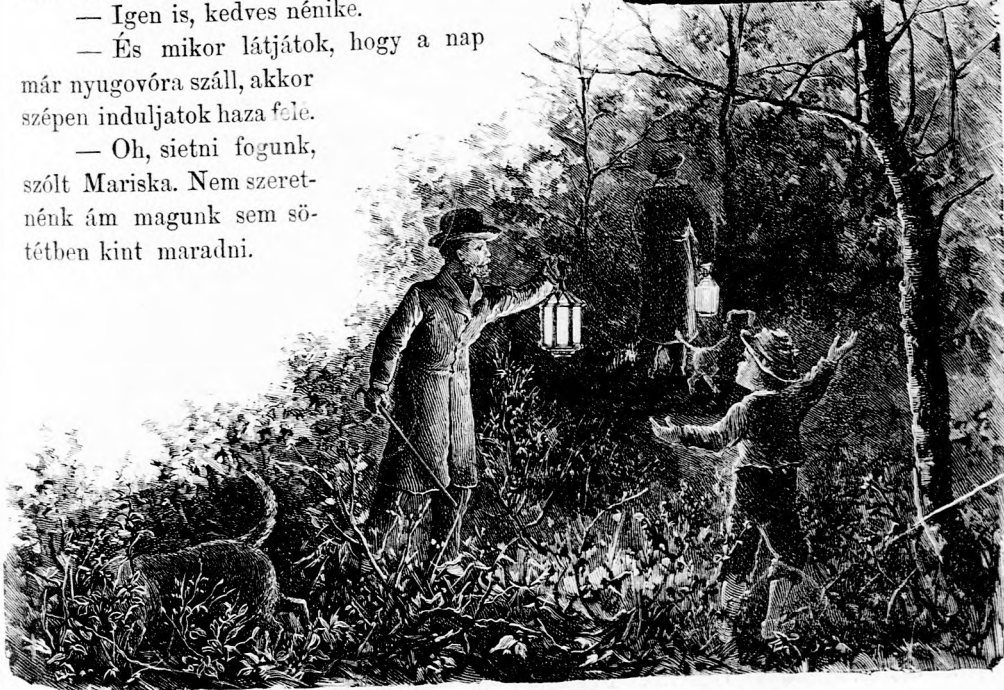
Alig várhatták a déli harangszót és mint sok akaratos kis gyermek, semmi másban sem találtak többé mulatságot, mert örökké csak a mezei sétán járt az eszök. A nénikének is annyiszor emlegették, hogy végre így szól:

— Jól van no, hát menjetek. Majd egy kosárákba összerakom az ozsonnátokat. De aztán meg ne egyétek ám mindjárt, még utközben! És a mezőről ne menjetek el sehova, ott maradjatok mindig az emberek közelében.

— Igen is, kedves néni ke.

— És mikor látjátok, hogy a nap már nyugovóra száll, akkor szépen induljatok haza fele.

— Oh, sietni fogunk, szól Mariska. Nem szeretnénk ám magunk sem sötétben kiut maradni.

A MEGMENTŐK KÖZELEDTEK. (Lásd a 352. lapon.)

A nénike tehát tele rakta a kosarat, átadta Mariskának és a két kis leány utnak indult.

A mező egészen közel volt s a mint oda értek, legelőször is rejteket kerestek a kosárka számára. Gizike váltig szeretne volna ugyan megnézni, mit mindent rakott a nénike a kosárba; de Mariska sokkal bölcsőbb volt, tudta hogy nem birnának ellenállani a kísértésnek, ha egyszer látnák, mi van a kosárban. Nem engedte tehát fölnyitni. A mező szélén egy kis patak folydogált s tul rajta szép erdőeske, hova egy kis hidon lehetett átjutni. Mariska a patak partján árnyas bokorba rejtette a kosarat, aztán visszatértek a mezőre, kergettek pillangókat, szedtek vad virágot s hemperegtek az illatos fűben, sőt még segíteni is próbáltak a munkásoknak.

Ez mind nagyon pompás mulatság volt, de azért Gizike még sem feledkezett meg a kossárról s mikor már eleget játszottak, szaladgáltak, Mariska is idején valónak találta, hogy hozzá fogjanak az ozsonnához. Elővették a kosarat a bokorból, leheveredtek a patak partján a pázsitra és hozzáláltak a lakomázáshoz. A jó nénike ugyancsak bőven gondoskodott róluk. Volt a kosárban vajás kenyér, sütemény, narancs, mandula, czukrocska és más mindenféle jó csemege, ugy hogy azt sem tudták, mihez nyuljanak először.

Épen csak hozzáfogtak, mikor egyszerre vendégök akadt. Egy fiu jött a hidon keresztül és megpillantva a lakomázókat, egyenesen felejük tartott. Meztelános, izmos kis ficzkó volt, gyűrött kalappal, összeszagotott ruhával. Fogadni lehetett volna rá, hogy valami pajkos, vásott

fiu. A mint oda ért a két leánykához, siránkozó hangon mondá:

— Kérem szépen, adjanak egy darabka kenyeret! Nagyon éhes vagyok, tegnap dél óta nem ettem egy falatot sem.

Gizike, ki jószívű gyermek volt, szánakozva nézett reá.

— Szegény fiu! Éhes vagy? Nesze, itt a vajás kenyérem fele.

A fiu elkapta és oly gyorsan megette, mintha csakugyan régóta böjtölt volna. Gizike aztán még egy narancsot is adott neki (Lásd a képet a 348. lapon.) s ugy látszott, ez szinte zavarba ejtette a fiut. Csakhogy nem a leánykák jósága ejtette zavarba, hanem az, hogy megbukott a terével; azt hitte, nem adnak neki semmit s akkor majd erővel elkapja a kezökből a jó csemegeket; de most röstelte ezt tenni. A kis leányok pedig nem is gyanították, hogy jó volna ovakodni az idegen fiutól.

A kosár hamar kiürült, mert a vendég ugyancsak segített az evésben. Végre már csak egy két darab sütemény maradt s ekkor Mariska így szólt:

— Ezt meghagyjuk későbbre. Most megint sétálgatunk, aztán jól fog esni, ha ujra lesz egy kis harapni valónk.

Eldugták a kosarat a bokor alá s fölkeltek.

— Nem volna kedvök epret szedni? kérdé ekkor a fiu.

— Dehogynem! felelé Mariska. Csakhogy az nem terem ám itt a kaszálón.

— Persze, hogy nem. De én tudok egészen közel olyan helyet, a hol nagyon sok eper terem.

— Hol?

— Itt elvezetem

— M tapsolva ö

Mariska és meg is jutott, a nem távoz doltak is majd ide azzal sem erdőbe.

Uj p hogy alig bent volt vább me

— türelmet

— terem á tem, ott

To egy tiszt

— merre c

És am van és

M soha se piroslo s csak le. Hol egy-eg versen

M egésze

— hol m

— Itt ebben az erdőben. Ha akarják elvezetem oda.

— Menjünk eprészni! kiáltá Gizike tapsolva örömeiben.

Mariskának is nagyon tetszett a terv és meg is indultak szaporán. Eszökbe sem jutott, a mit a nénikének fogadtak, hogy nem távoznak el a mezőről. Vagy ha gondoltak is rá, hát biztatták magukat, hogy majd idején visszatérnek, nem eshetik azzal semmi bajuk, ha elmennek a közel erdőbe.

Uj pajtásuk gyorsan ment előre, úgy hogy alig bírták követni; már jó messze bent voltak az erdőben s még mindig tovább mentek.

— Jaj hát hol az eper? kérdé Gizike türelmetlenül.

— Mindjárt elérjük, felelt a fiu. Nem terem ám az akárhol. De a hova én vezetem, ott van ám bőven.

Tovább mentek s végre eljutottak egy tisztáshoz.

— Itt van ni! szólt a fiu. Lássák, a merre csak néznek, mindenütt csupa eper. És amott azon a dombon tul még több van és még sokkal szebb.

Mariska és Gizike csakugyan még soha sem láttak annyi epret, a mennyi itt piroslott mindenfelé. Válogathattak benne s csak a leg- és legszebbeket szakították le. Hol Mariska, hol Gizike látott meg egy-egy igen szép nagy eperszemet s aztán versenyt ugráltak, ki kapja el hamarabb.

Mindig tovább és tovább mentek s egyszer Gizike így szólt:

— Menjünk amoda a dombon tul, a hol még szebb eper van.

— Nem bánom, menjünk, felelt Mariska.

— Észre sem vették és nem is gondoltak vele, hogy az a fiú, a ki ide kísérte őket, már nincs velök. Nincs bizony, mert az már messze fut, sőt már kint is van az erdőből, ott a kis patak partján, épen ott, a hol a kosárka el van rejtve. Az ám, mert a vásott ficzko csak azért vezette el messzire a kis leányokat, hogy kényelmesen elcsenhesse a süteményt, melyet Mariska későbbre tett el.

— Majd fognak ámulni, hogy eltűnt a kedves csemegéjük, szólt a kópé kacagva. Nagyon sajnálom, de ebből bizony már nem igen jut nekik. Nagyon jó!

És a bokor mögé bujva, kényelmesen lakmározott, kipusztitva a kosárból mindent, a mit Mariska benne hagyott. Mikor elkészült, nevetve gondolá:

— Szeretném látni, milyen arcot fognak csinálni az üres kosárhoz, hahaha! Megvárom őket... elrejtőzöm ide a bokor mögé, innen majd mindent láthatok.

Elbujt és várt, sokáig várt, de mind hiába, a kis leányok nem tértek vissza. Utoljára már unatkozni kezdett, ásítózott és végre el is aludt.

A nap már nyugovóra szált, mikor a vásott fiu elaludt. Jó ideig alhatott, most mikor fölébredt, már sötét éjszaka volt, a csillagok fönt ragyogtak az égen. És arra ébredt föl, hogy közelében kutyák ugattak, emberek lámpásokkal jártak s hangosan kiáltozták:

— Mariska! Gizike!

A gonosz kópé kezdte sejteni, mi történt s szeretett volna menekülni, mivel pedig ezt nem tehetette, a bokrok közt lap-

pangva akart maradni. De ez sem sikerült, mert az egyik kutya ráakadt és ugatásával odahívta Gazsi bácsit, épen mikor egy másik ember meg a kosárra talált rá.

— Ez a mi kosarunk ... és itt közelében fekszik ez a fiu. Ennek tudnia kell valamit a leánykákról. Beszélj, Gyurka, nem láttad a leánykákat? De igazat szólj, mert kikapsz!

Gazsi bácsi jól ismerte Gyurkát, ki a legvásottabb fiu volt a faluban, de Gyurka is ismerte Gazsi bácsit, tudta hogy nem lehet vele tréfálni. Azért hát ijedten mondta:

— Igen is láttam délután ... az erdőbe mentek eprészni ... én mutatam meg nekik az utat ...

— Bizonyosan te csaltad el őket s aztán ott hagytad, semmirevaló. Gyere, mutasd az utat, merre vezetted őket.

S ezzel Gazsi bácsi fülön fogta Gyurkát és mentek az erdőbe.

Mariska és Gizike ezalatt keserves órákat éltek keresztül. A nagy eprészésben észre sem vették, mikor a nap leszállt s egyszerre csak sötétedni kezdett. Ekkor ijedten gondoltak arra, hogy már otthon kellene lenniök s indulni akartak ... igen, de merre menjenek? Az esthomályban már épenséggel nem tudtak tájékozódni az ismeretlen erdőben s jobbra-balra előre-hátra bolyongtak egy ideig, mignem egészen besötétedett. Ekkor reszketve megálltak s mozdulni sem mertek, hanem szorongva vártak, hogy valaki megmentse őket. Mariska bizott benne, hogy Gazsi bácsi és a nénike kerestetni fogják ... de hátha nem találnak rájuk ... ha itt kell maradniok egész éjjelen és ha talán

farkasok járnak ezen a tájon! Borzasztó!

Gizike sirt, míg Mariska keserű szemrehányást tett magának.

— Mi magunk vagyunk az okai ... megígértük a nénikének, hogy nem megyünk sehová a mezőről, hogy okosak leszünk! Oh, minek is mentünk az után az ismeretlen fiu után!

Kétségbeesve ölelte meg a zokogó Gizikét, de ugyan-e pillanatban messziről lámpások fénye csillogott, kutyaugatás, emberek kiáltása hallatszott.

— Mariska! Gizike! hangzotta csöndes éjben.

A megmentők közeledtek (Lásd a képet a 349. lapon.) Mariska és Gizike sietve mentek a fény irányában s csakhamar találkoztak a bácsival. Azután szerencsésen haza értek.

A vásott Gyurka csinye kiderült s a gonosz kópé megkapta büntetését. De Mariska és Gizike is megbánták, hogy nem fogadták pontosan a nénike szavát, mert nem csak nagy ijedelmet álltak ki ott az erdőben, hanem többé nem volt szabad kimenniök a kertből s bármennyire kívánczok is azután a mezőre, említeni sem merték többé a nénikének, mert tudták, hogy a nénike nem bizik már a szavukban.

Jótékonyság.

A *csángó magyarok* betelepítésére adakoztak: Steiner Etelka és Paula 60 kr., Báthy Jolánka, Terus és Lajos 3 frt. — A már eddig kimutatott 224 frt. 52 krral együtt 228 frt. 12 kr., mely összeg a »Nemzet« junius 2-ki számában ki van mutatva.

Az Ég áldása legyen a kegyes adakozókon.
Forgó bácsi.